

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 28 päivänä joulukuuta 2015

1582/2015

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus mielenterveyslain mukaista tahdosta riippumatonta hoitoa koskevien lomakkeiden kaavoista ja potilaan itsemääräämisoikeuden rajoittamisen valvonnasta

Sosiaali- ja terveysministeriön päätöksen mukaisesti säädetään mielenterveyslain (1116/1990) 22 k §:n 3 momentin ja 34 §:n 2 momentin nojalla, sellaisina kuin ne ovat, 22 k §:n 3 momentti laissa 1423/2001 ja 34 §:n 2 momentti laissa 419/2009:

1 §

Tahdosta riippumattomaan hoitoon määräämistä koskevat lausunnot ja päätökset

Mielenterveyslain (1116/1990) 9 §:ssä tarkoitettu tarkkailulähete tahdosta riippumattomaan hoitoon esitettävästä henkilöstä on laadittava tämän asetuksen liitteessä 1 olevan kaavan mukaisesti.

Mielenterveyslain 10 §:n 1 momentissa tarkoitettu tarkkailulausunto tarkkailuun otetusta henkilöstä on laadittava tämän asetuksen liitteessä 2 olevan kaavan mukaisesti.

Sairaalan lääkärin mielenterveyslain 11 §:n 2 momentissa ja 13 §:n 2 momentissa tarkoitettu päätös tahdosta riippumattomaan hoitoon määräämisestä sekä mielenterveyslain 12 §:n 1 momentissa ja 17 §:n 3 momentissa tarkoitettu päätös tahdosta riippumattoman hoidon jatkamisesta on laadittava tämän asetuksen liitteessä 3 olevan kaavan mukaisesti.

2 §

Päätös omaisuuden haltuunotosta

Sairaalan lääkärin mielenterveyslain 22 g §:n 2 momentissa tarkoitettu päätös tahdosta riippumattomassa hoidossa olevan potilaan omaisuuden haltuunotosta on laadittava tämän asetuksen liitteessä 4 olevan kaavan mukaisesti.

3 §

Päätös yhteydenpidon rajoittamisesta

Sairaalan lääkärin mielenterveyslain 22 j §:n 5 momentissa tarkoitettu päätös tahdosta riippumattomassa hoidossa olevan potilaan yhteydenpidon rajoittamisesta on laadittava tämän asetuksen liitteessä 5 olevan kaavan mukaisesti.

4 §

Ilmoitus potilaiden eristämistä ja sitomisista

Psykiatrista hoitoa antavan sairaalan mielenterveyslain 22 f §:n 4 momentin perusteella aluehallintovirastolle tekemä ilmoitus mainitun lain 22 e §:n 1 momentissa tarkoitetuista

eristämistä ja 5 momentissa tarkoitetuista sitomisista on laadittava tämän asetuksen liitteessä 6 olevan kaavan mukaisesti.

Jos mielenterveyslain 22 f §:n 4 momentissa tarkoitettulla kahden viikon ilmoitusjaksolla ei ole käytetty 1 momentissa tarkoitettuja rajoituksia, ei ilmoitusta tarvitse tehdä tällaiselta jaksolta. Rajoituksettomana jakson jälkeen tehtävässä ensimmäisessä ilmoituksessa on erikseen ilmoitettava ajasta, jolloin ilmoitettavia rajoituksia ei ole käytetty.

5 §

Luettelo itsemääräämisoikeuden rajoituksista

Mielenterveyslain 4 a luvussa tarkoitettujen itsemääräämisoikeuden rajoitusten seurantaan varten pidettävän mainitun lain 22 k §:n 2 momentissa tarkoitettua erillisen luettelon sisällön on oltava tämän asetuksen liitteen 7 mukainen. Luettelo voidaan laatia myös sähköisesti.

Potilasta hoitava lääkäri vastaa siitä, että merkintä itsemääräämisoikeuden rajoituksista tehdään luetteloon mahdollisimman pian rajoitusta koskevan päätöksenteon tai rajoituksen alkamisen jälkeen.

6 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä helmikuuta 2016.

Tällä asetuksella kumotaan sosiaali- ja terveysministeriön määräys mielenterveyslain mukaista potilaan tahdosta riippumatonta hoitoa koskevien lomakkeiden kaavoista (sosiaali- ja terveysministeriön määräyskokoelma 1998:46) ja sosiaali- ja terveysministeriön asetus potilaan itsemääräämisoikeuden rajoittamisen valvonnasta (sosiaali- ja terveysministeriön määräyskokoelma 2002:2).

Helsingissä 17 päivänä joulukuuta 2015

Perhe- ja peruspalveluministeri Juha Rehula

Hallitusneuvos Pirjo Kainulainen

TARKKAILULÄHETE**Lomake M1**Tahdostaan riippumatta psykiatriseen sairaalahoitoon
esitettävästä henkilöstä

I. Tutkitun henkilötiedot	Sukunimi	Aikaisemmat sukunimet
	Etunimet	
	Henkilötunnus	Kotipaikka
	Osoite	
Tutkitun tunnistaminen		
☐ tuntee ennestään ☐ henkilöllisyys varmistettu virallisesta henkilötodistuksesta (passi tai henkilökortti) ☐ muu tapa, mikä? _____ ☐ tutkittua ei voitu tunnistaa		
Laillisen edustajan tiedot (jos tiedot saatavilla)	Laillinen edustaja on tutkitun	
	☐ edunvalvoja edunvalvontamääräys koskee ☐ henkilöä koskevia asioita ☐ taloudellisia asioita	
	☐ huoltaja ☐ muu laillinen edustaja (esim. edunvalvontavaltuutettu, valtuutettu) kuka? _____	
	Nimi	Puhelinnumero
	Osoite	
	☐ Tutkittu on otettu sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen huostaan Sosiaalihuollosta vastaava toimielin: _____	
Lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän nimi ja puhelinnumero		
Lähiomaisen / muun läheisen tiedot (jos tiedot saatavilla)	Henkilö on tutkitun	
	☐ lähiomainen, sukulaisuussuhde? _____ ☐ muu läheinen, kuka? _____	
	Nimi	Puhelinnumero
	Osoite	

<p>2. Esitiedot</p>	<p>Esitiedot mielisairaudesta tai alle 18-vuotiaan henkilön vakavan mielenterveyden häiriön oireiden alkamisesta ja kehittymisestä sekä aikaisemmista hoitovaiheista</p> <p>Esitietojen antaja</p>
<p>3. Kliinisessä tutkimuksessa tehdyt havainnot</p>	<p>Tutkimuspäivä ____ / ____</p> <p>Psyykkinen nykytila</p> <p>Nykyinen lääkehoito</p> <p>Somaattiset sairaudet, jotka tulee ottaa huomioon</p>
<p>4. Perustelut tarkkailuun lähettämiseen</p>	<p>(Kuvailtava, miten kukin mielenterveyslain 8 §:n mukainen arvioitava seikka ilmenee tutkitun kohdalla.)</p> <p>Mielisairaus (8 § 1 mom.) tai alle 18-vuotiaan henkilön vakava mielenterveyden häiriö (8 § 2 mom.)</p> <p>Hoidon tarve (vähintään yksi kohta kolmesta perusteltava):</p> <p>- Mielisairaudesta (8 § 1 mom.) tai sairauden (8 § 2 mom.) olennainen paheneminen</p>

	<p>- Oman terveyden tai turvallisuuden vakava vaarantuminen</p> <p>- Muiden henkilöiden terveyden tai turvallisuuden vakava vaarantuminen</p> <p>Perustelut sille, miksi muut mielenterveyspalvelut ovat soveltumattomia (8 § 1 ja 2 mom.) tai riittämättömiä (8 § 1 mom.)</p>						
<p>5. Johtopäätökset</p>	<p>Edellä olevan perusteella katson, että tutkittu todennäköisesti täyttää mielenterveyslain 8 §:n edellytykset, koska hän on</p> <p>1) ☐ mielisairas ja mielisairautensa vuoksi hoidon tarpeessa siten, että (8 § 1 mom.) ☐ alle 18-vuotias ja vakavan mielenterveyden häiriön vuoksi hoidon tarpeessa siten, että (8 § 2 mom.)</p> <p>2) hoitoon toimittamatta jättäminen pahentaisi olennaisesti hänen vaarantaisi vakavasti hänen vaarantaisi vakavasti muiden henkilöiden ☐ mielisairauttaan (vain 8 § 1 mom.) ☐ sairauttaan (vain 8 § 2 mom.) ☐ terveyttään ☐ turvallisuuttaan ☐ terveyttä ☐ turvallisuutta</p> <p>3) ja muut mielenterveyspalvelut ☐ eivät sovellu käytettäväksi (8 § 1 ja 2 mom.) ☐ ovat riittämättömiä (vain 8 § 1 mom.)</p>						
<p>6. Päiväys ja allekirjoitus</p>	<p>Toimintavollisuus tarkkailulähetteen laatimiseen on terveyskeskuksessa työskentelevällä virkasuhteisella lääkäriellä sekä sairaanhoitopiirin hoitaessa terveyskeskuksen päivystyspalvelut sairaanhoitopiirin palveluksessa olevalla päivystyksessä toimivalla virkasuhteisella lääkäriellä. Tarkkailulähetteen voi laatia myös julkisessa tai yksityisessä terveydenhuollossa toimiva muu laillistettu lääkäri.</p> <p>Mielenterveyslain 8 §:ssä tarkoitetut edellytykset tutkitun tahdosta riippumattomaan hoitoon ovat todennäköisesti olemassa, minkä kunniani ja omantuntoni kautta vakuutan</p> <table border="0"> <tr> <td>Paikka</td> <td>Päivämäärä</td> <td>Tutkimuksen suorittajan allekirjoitus</td> </tr> <tr> <td colspan="2">Tutkimuksen suorittajan työskentelypaikka tutkimuksen tekohetkellä (päivystysyksikkö, osasto tms. yksilöitynä) ja puhelinnumero</td> <td>Nimen selvennys, arvo, virka-asema/ammattinimike, yksilöintitunnus ja työpaikka</td> </tr> </table>	Paikka	Päivämäärä	Tutkimuksen suorittajan allekirjoitus	Tutkimuksen suorittajan työskentelypaikka tutkimuksen tekohetkellä (päivystysyksikkö, osasto tms. yksilöitynä) ja puhelinnumero		Nimen selvennys, arvo, virka-asema/ammattinimike, yksilöintitunnus ja työpaikka
Paikka	Päivämäärä	Tutkimuksen suorittajan allekirjoitus					
Tutkimuksen suorittajan työskentelypaikka tutkimuksen tekohetkellä (päivystysyksikkö, osasto tms. yksilöitynä) ja puhelinnumero		Nimen selvennys, arvo, virka-asema/ammattinimike, yksilöintitunnus ja työpaikka					

TARKKAILULAUSUNTO**Lomake M2**

(täytetään lomakkeen kielellä)

Tahdostaan riippumatta psykiatriseen sairaalahoitoon esitettävästä henkilöstä

1. Tutkitun henkilötiedot	Sukunimi	Henkilötunnus
	Etunimet	
2. Tarkkailulausunto	<p>Tarkkailulausunto on laadittu</p> <p>☐ hoitoon määräämisestä päättämiseksi ☐ hoidon jatkamisesta päättämiseksi</p> <p>Otettu sairaalassa tarkkailtavaksi ____ / ____ _____</p> <p>Tarkkailuun ottaneen lääkärin nimi ja virka-asema: _____</p> <p>Edellinen hoitoonmääräämispäätös tehty ____ / ____ _____</p> <p>Tarkkailuaikana tehdyt havainnot</p>	
3. Perustelut tahdosta riippumattomaan psykiatriseen sairaalahoitoon määräämiselle	<p>(Kuvailtava, miten kukin mielenterveyslain 8 §:n mukainen arvioitava seikka ilmenee tutkitun kohdalla.)</p> <p>Mielisairaus (8 § 1 mom.) tai alle 18-vuotiaan henkilön vakava mielenterveyden häiriö (8 § 2 mom.)</p> <p>Hoidon tarve</p> <p>Perustelut sille, miksi muut mielenterveyspalvelut ovat soveltumattomia (8 § 1 ja 2 mom.) tai riittämättömiä (8 § 1 mom.)</p>	
4. Kuuleminen	<p>Tutkitulle on ennen asian ratkaisemista varattava tilaisuus tulla kuulluksi mielenterveyslain 11 §:n 1 momentin ja hallintolain (434/2003) 34 ja 36 §:n mukaisesti. Mahdollinen kuulematta jättäminen on perusteltava hallintolain 34 §:n 2 momentin mukaisesti. Tutkitun lausuma kirjataan sellaisenaan tarkkailulausuntoon, minkä lisäksi tarkkailulausuntoon voidaan liittää tutkitun kirjallinen selvitys, jos tutkittu on antanut sellaisen. Jollei tutkittu ilmaise kuultuna mielipidettään, tarkkailulausuntoon kirjataan selvitys siitä, miten tutkitulle on varattu mahdollisuus tulla kuulluksi.</p>	
Tutkitun kuuleminen	<p>Tutkitun mielipide hoitoon määräämisestä.</p> <p>☐ Liitteenä tutkitun kirjallinen selvitys, jos tutkittu on antanut sellaisen</p>	

Laillisen edustajan ja muiden tahojen kuuleminen	Laillisen edustajan puhevallasta ja kuulemisesta säädetään hallintolain 14, 15 ja 34–36 §:ssä. Lisäksi alaikäisen vanhemmille, huoltajille ja henkilölle, jonka hoidossa ja kasvatuksessa alaikäinen on ollut välittömästi ennen tarkkailuun ottamista, on mahdollisuuksien mukaan varattava tilaisuus tulla kuulluksi mielenterveyslain 11 §:n 1 momentin ja hallintolain 34 ja 36 §:n mukaisesti. Mahdollinen kuulematta jättäminen on perusteltava hallintolain 34 §:n 2 momentin mukaisesti.
	<p>Kuultavan nimi</p> <p>Kuultava on</p> <p>☐ edunvalvoja (jolla on edustusvalta henkilöä koskevissa asioissa)</p> <p>☐ huoltaja</p> <p>☐ muu laillinen edustaja (esim. edunvalvontavaltuutettu, valtuutettu, lapsen huostaanottanut sosiaalihuollosta vastaava toimielin), kuka? _____</p> <p>☐ vanhempi</p> <p>☐ henkilö, jonka hoidossa alaikäinen on ollut välittömästi ennen tarkkailuun ottamista, kuka? _____</p> <p>Mielipide</p> <p>☐ Liitteenä kuultavan kirjallinen selvitys, jos kuultava on antanut sellaisen</p>
	<p>Kuultavan nimi</p> <p>Kuultava on</p> <p>☐ edunvalvoja (jolla on edustusvalta henkilöä koskevissa asioissa)</p> <p>☐ huoltaja</p> <p>☐ muu laillinen edustaja (esim. edunvalvontavaltuutettu, valtuutettu, lapsen huostaanottanut sosiaalihuollosta vastaava toimielin), kuka? _____</p> <p>☐ vanhempi</p> <p>☐ henkilö, jonka hoidossa alaikäinen on ollut välittömästi ennen tarkkailuun ottamista, kuka? _____</p> <p>Mielipide</p> <p>☐ Liitteenä kuultavan kirjallinen selvitys, jos kuultava on antanut sellaisen</p>
	<p>Kuultavan nimi</p> <p>Kuultava on</p> <p>☐ edunvalvoja (jolla on edustusvalta henkilöä koskevissa asioissa)</p> <p>☐ huoltaja</p> <p>☐ muu laillinen edustaja (esim. edunvalvontavaltuutettu, valtuutettu, lapsen huostaanottanut sosiaalihuollosta vastaava toimielin), kuka? _____</p> <p>☐ vanhempi</p> <p>☐ henkilö, jonka hoidossa alaikäinen on ollut välittömästi ennen tarkkailuun ottamista, kuka? _____</p> <p>Mielipide</p> <p>☐ Liitteenä kuultavan kirjallinen selvitys, jos kuultava on antanut sellaisen</p>

	<p>Kuultavan nimi</p> <p>Kuultava on</p> <p>☐ edunvalvoja (jolla on edustusvalta henkilöä koskevissa asioissa)</p> <p>☐ huoltaja</p> <p>☐ muu laillinen edustaja (esim. edunvalvontavaltuutettu, valtuutettu, lapsen huostaanottanut sosiaalihuollosta vastaava toimielin), kuka? _____</p> <p>☐ vanhempi</p> <p>☐ henkilö, jonka hoidossa alaikäinen on ollut välittömästi ennen tarkkailuun ottamista, kuka? _____</p> <p>Mielipide</p> <p>☐ Liitteenä kuultavan kirjallinen selvitys, jos kuultava on antanut sellaisen</p>
<p>5. Lisätietoja</p>	<p>(Esimerkiksi jos tutkittu kuultuna suostuu sairaalahoitoon)</p>
<p>6. Ulkopuolinen arvio</p>	<p>Jatkettaessa tahdosta riippumatonta hoitoa (mielenterveyslaki 12 § 1 mom., 17 §, 22 § 1 mom.)</p> <p>Sairaalan järjestämä hoitavan sairaalan ulkopuolisen lääkärin arvio. Ulkopuolisen riippumattoman lääkärin on oltava virkasuhteessa oleva psykiatrian erikoislääkäri tai muu virkasuhteessa oleva laillistettu lääkäri, joka on perehtynyt psykiatria. Sairaalan on annettava potilaalle tieto hänen mahdollisuudestaan saada sairaalan ulkopuolisen lääkärin arvio.</p> <p>☐ Sairaala on järjestänyt ulkopuolisen lääkärin arvion hoidon tarpeesta, lausunto liitteenä (mielenterveyslaki 12 a § 1 mom.)</p> <p>☐ Tutkittu kieltäytyi sairaalan järjestämästä ulkopuolisen lääkärin arviosta (mielenterveyslaki 12 b §) Tutkitun mahdollisesti ilmoittamat perustelut kieltäytymiselle</p> <p>☐ Tarkkailulausunnon johtopäätös poikkeaa sairaalan järjestämästä ulkopuolisen lääkärin arviosta (mielenterveyslaki 12 a § 3 mom.) Perustelut ulkopuolisen lääkärin arviosta poikkeamiselle</p>

	<p>Tutkitun valitseman lääkärin arvio. Potilaalle on annettava mahdollisuus pyytää arvio tahdosta riippumattoman hoidon tarpeesta myös itse valitsemaltaan lääkäriltä.</p> <p>☐ Tutkittu on pyytänyt valitsemaltaan lääkäriltä arvion hoidon tarpeesta, lausunto liitteenä (mielenterveyslaki 12 c §)</p> <p>☐ Tarkkailulausunnon johtopäätös poikkeaa tutkitun valitseman lääkärin arviosta (mielenterveyslaki 12 a § 3 mom., 12 c § 2 mom.)</p> <p>Perustelut tutkitun valitseman lääkärin arviosta poikkeamiselle</p>
<p>7. Johtopäätökset</p>	<p>Edellä selostetun perusteella katson, että mielenterveyslain 8 §:n tarkoittamat edellytykset tutkittavan tahdosta riippumattomalle psykiatriseen sairaalaan ottamiselle ovat olemassa, koska tutkittu on</p> <p>1) ☐ mielisairas ja mielisairautensa vuoksi hoidon tarpeessa siten, että (8 § 1 mom.) ☐ alle 18-vuotias ja vakavan mielenterveyden häiriön vuoksi hoidon tarpeessa siten, että (8 § 2 mom.)</p> <p>2) hoitoon toimittamatta jättäminen pahentaisi olennaisesti hänen vaarantaisi vakavasti hänen vaarantaisi vakavasti muiden henkilöiden ☐ mielisairauttaan (vain 8 § 1 mom.) ☐ sairauttaan (vain 8 § 2 mom.) ☐ terveyttään ☐ turvallisuuttaan ☐ terveyttä ☐ turvallisuutta</p> <p>3) ja muut mielenterveyspalvelut ☐ eivät sovellu käytettäväksi (8 § 1 ja 2 mom.) ☐ ovat riittämättömiä (vain 8 § 1 mom.)</p> <p>☐ Edellä selostetun perusteella katson, ettei edellytyksiä tutkitun tahdosta riippumattomaan psykiatriseen sairaalahoitoon ole.</p>
<p>8. Päiväys ja allekirjoitus</p>	<p>Tarkkailulausunnon antavan lääkärin on oltava virkasuhteessa valtioon, kuntaan tai kuntayhtymään.</p> <p>Edellä esitetyn vakuutan kunniani ja omantuntoni kautta</p> <p>Lääkärin allekirjoitus</p> <p>Sairaala, päivämäärä Nimen selvennys, arvo, virka-asema ja yksilöintitunnus</p>

HOITOONMÄÄRÄÄMISPÄÄTÖS**Lomake M3**

(täytetään lomakkeen kielellä)

1. Tutkitun henkilötiedot	Sukunimi	Henkilötunnus
	Etunimet	
2. Tutkimusaika	Tarkkailulähetteen päivämäärä	Tarkkailulähetteen tehneen lääkärin nimi
	Tarkkailulausunnon päivämäärä	Tarkkailulausunnon tehneen lääkärin nimi
3. Päätös	☐ Määrään tutkitun mielenterveyslain 8 §:n ja <ul style="list-style-type: none"> ☐ 11 §:n (määrääminen) ☐ 12 §:n (jatkaminen) ☐ 13 §:n (omasta tahdostaan hoidossa olleen määrääminen) ☐ 17 §:n (oikeuspsykiatrisen potilaan hoidon jatkaminen) perusteella tahdostaan riippumattomaan psykiatriseen sairaalahoitoon. Tahdosta riippumattoman hoidon kesto Tahdosta riippumaton hoito on lopetettava heti, kun edellytyksiä hoitoon määräämiseen tahdosta riippumatta ei enää ole. Hoitoon määrättyllä on oltava mahdollisuus saada hoidon jatkamisen edellytykset arvioitavaksi hoidon kestäessä. Kun edellytykset hoitoon määräämiseen tahdosta riippumatta ovat olemassa hoidon aikana, hoitoon määrättyä saadaan pitää tämän päätöksen nojalla hoidossa ☐ enintään kolme kuukautta (hoitoon määrääminen 11 §, 13 §) ☐ enintään kuusi kuukautta (hoidon jatkaminen 12 §, 17 §)	
	☐ Katson, että mielenterveyslain 8 §:ssä tarkoitettuja edellytyksiä tutkitun tahdosta riippumattomalle psykiatriselle sairaalahoitolle ei ole olemassa.	
4. Perustelut	Päätös hoitoon määräämisestä tehdään tarkkailulähetteen, tarkkailulausunnon ja sairauskertomuksen perusteella. Päätös hoidon jatkamisesta tehdään tarkkailulausunnon ja sairauskertomuksen perusteella ja ottaen huomioon mahdolliset ulkopuoliset arviot. Mielenterveyslain 8 §:n edellytykset täyttyvät, koska tutkittu on <ul style="list-style-type: none"> 1) ☐ mielisairas ja mielisairautensa vuoksi hoidon tarpeessa siten, että (8 § 1 mom.) ☐ alle 18-vuotias ja vakavan mielenterveyden häiriön vuoksi hoidon tarpeessa siten, että (8 § 2 mom.) 2) hoitoon toimittamatta jättäminen pahentaisi olennaisesti hänen ☐ mielisairauttaan (vain 8 § 1 mom.) ☐ sairauttaan (vain 8 § 2 mom.) vaarantaisi vakavasti hänen ☐ terveyttään ☐ turvallisuuttaan vaarantaisi vakavasti muiden henkilöiden ☐ terveyttä ☐ turvallisuutta 3) ja muut mielenterveyspalvelut ☐ eivät sovellu käytettäväksi (8 § 1 ja 2 mom.) ☐ ovat riittämättömiä (vain 8 § 1 mom.) 	

	<p>Tarkemmat perustelut (kuvaileva, miten kukin mielenterveyslain 8 §:n mukainen arvioitava seikka ilmenee tutkitun kohdalla):</p> <p>Mielisairaus (8 § 1 mom.) tai alle 18-vuotiaan henkilön vakava mielenterveyden häiriö (8 § 2 mom.)</p> <p>Hoidon tarve</p> <p>Perustelut sille, miksi muut mielenterveyspalvelut ovat soveltumattomia (8 § 1 ja 2 mom.) tai riittämättömiä (8 § 1 mom.)</p>
<p>5. Ulkopuolinen arvio</p>	<p>Jatkettaessa tahdosta riippumatonta hoitoa (mielenterveyslaki 12 § 1 mom., 17 §, 22 § 1 mom.)</p> <p>Sairaalan järjestämä hoitavan sairaalan ulkopuolisen lääkärin arvio</p> <p>☐ Hoitoon määräämistä koskeva päätös poikkeaa sairaalan järjestämästä ulkopuolisen lääkärin arviosta (mielenterveyslaki 12 a § 3 mom.)</p> <p>Perustelut ulkopuolisen lääkärin arviosta poikkeamiselle</p> <p>Tutkitun valitseman lääkärin arvio</p> <p>☐ Hoitoon määräämistä koskeva päätös poikkeaa tutkitun valitseman lääkärin arviosta (mielenterveyslaki 12 a § 3 mom., 12 c § 2 mom.)</p> <p>Perustelut tutkitun valitseman lääkärin arviosta poikkeamiselle</p>
<p>6. Päiväys ja allekirjoitus</p>	<p>Päätöksen tekee sairaalan psykiatrisesta hoidosta vastaava ylilääkäri tai, jos hän on esteellinen tai estynyt, muu tehtävään määrätty ensisijaisesti psykiatrian erikoislääkäri. Päätöksen tekevän lääkärin on oltava lisäksi virkasuhteessa valtioon, kuntaan tai kuntayhtymään.</p> <p>Lääkärin allekirjoitus</p> <p>Sairaala, päivämäärä Nimen selvennys, arvo, virka-asema ja yksilöintitunnus</p>
<p>7. Lisätietojen antaja</p>	<p>Päätöksestä antaa asianosaiselle tarvittaessa lisätietoja:</p> <p>Nimi ja yhteystiedot</p>

8. Tiedoksianto	Tämä päätös annetaan tiedoksi seuraaville (mielenterveysasetus 8 §):		
	Nimi	Pvm	Tiedoksiannon vastaanottajan allekirjoitus tai tiedoksiantotapa. (Jos päätös annetaan tiedoksi muutoin kuin henkilökohtaisesti, merkitään allekirjoituksen sijaan tiedoksiantotapa.)
	Tutkittu (kun täyttänyt 12 vuotta)		Tiedoksiantotapa: Allekirjoituksellani vahvistan, että olen saanut tänään tiedoksi tämän päätöksen:
	Edunvalvoja / muu laillinen edustaja, kuka?		Tiedoksiantotapa: Allekirjoituksellani vahvistan, että olen saanut tänään tiedoksi tämän päätöksen:
	Seuraavat koskevat vain alle 18-vuotiaita		
	Vanhemmat		Tiedoksiantotapa: Allekirjoituksellani vahvistan, että olen saanut tänään tiedoksi tämän päätöksen:
			Tiedoksiantotapa: Allekirjoituksellani vahvistan, että olen saanut tänään tiedoksi tämän päätöksen:
	Huoltajat		Tiedoksiantotapa: Allekirjoituksellani vahvistan, että olen saanut tänään tiedoksi tämän päätöksen:
			Tiedoksiantotapa: Allekirjoituksellani vahvistan, että olen saanut tänään tiedoksi tämän päätöksen:
			Tiedoksiantotapa: Allekirjoituksellani vahvistan, että olen saanut tänään tiedoksi tämän päätöksen:

	Henkilö, jonka hoidossa ja kasvatuksessa alaikäinen on välittömästi ennen hoitoon määräämistä ollut		Tiedoksiantotapa: Allekirjoituksellani vahvistan, että olen saanut tänään tiedoksi tämän päätöksen:	
			Tiedoksiantotapa: Allekirjoituksellani vahvistan, että olen saanut tänään tiedoksi tämän päätöksen:	
☐ Päätös annettiin tiedoksi yllä mainittuna päivänä, mutta tutkittu kieltäytyi allekirjoittamasta tiedoksiantoa. Todistavat: Allekirjoitus ja nimenselvitys Allekirjoitus ja nimenselvitys				
9. Muutoksenhaku	☐ Ilmoitus päätöksen valituskelvottomuudesta Päätökseen, jonka mukaan mielenterveyslain 8 §:ssä tarkoitettuja edellytyksiä tutkitun tahdosta riippumattomalle psykiatriselle sairaalahoidolle ei ole olemassa, ei saa hakea muutosta valittamalla (mielenterveyslaki 24 § 1 mom.). ☐ Valitusosoitus Päätökseen, joka koskee henkilön määräämistä hoitoon tai hoidon jatkamista hänen tahdostaan riippumatta saa hakea muutosta seuraavalta valitusviranomaiselta: ☐ Helsingin hallinto-oikeus ☐ Hämeenlinnan hallinto-oikeus ☐ Itä-Suomen hallinto-oikeus ☐ Pohjois-Suomen hallinto-oikeus ☐ Turun hallinto-oikeus ☐ Vaasan hallinto-oikeus ☐ Ahvenanmaan hallintotuomioistuin Valitusviranomaisen osoite ja sähköisen asioinnin yhteystiedot (faksi ja sähköpostiosoite)			

	<p>Muutoksenhakuohje</p> <p>Muutosta tähän päätökseen saa hakea kirjallisella valituksella yllä mainitulta hallinto-oikeudelta. Valitusaika on neljätoista (14) päivää tiedoksisaantipäivästä, tätä päivää lukuunottamatta. Tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Kun päätös on annettu tiedoksi kirjeitse ilman saantitodistusta, katsotaan vastaanottajan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä (7) päivänä kirjeen lähettämisestä, ellei muuta näytetä. Viranomaiselle tiedoksi annettua päätöksen katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksisaaduksi, ellei muuta näytetä, kolmantena (3) päivänä tiedoksianto- tai saantitodistuksen osoittamasta päivästä.</p> <p>Edunvalvojan, huoltajan tai muun laillisen edustajan oikeuteen käyttää muutoksenhakuasiassa vajaavaltaisen puolesta puhevaltaa sovelletaan, mitä hallintolainkäyttölain (586/1996) säädetään. Alaikäistä tutkittavaa koskevaan päätökseen saa hakea muutosta 12 vuotta täyttänyt alaikäinen itse, hänen vanhempansa ja huoltajansa sekä henkilö, jonka hoidossa ja kasvatuksessa alaikäinen on välittömästi ennen hoitoon määräämistä ollut.</p> <p>Valituskirjelmässä on ilmoitettava päätös, johon haetaan muutosta, miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta, mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi ja perusteet, joilla muutosta vaaditaan.</p> <p>Valituskirjelmässä on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Lisäksi on ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.</p> <p>Valittajan, hänen laillisen edustajansa tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä. Asiamiehen on esitettävä valtakirjansa mukaan kuin hallintolainkäyttölain 21 §:ssä säädetään. Viranomaiselle saapunutta sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä. Jos viranomaiselle toimitetussa sähköisessä asiakirjassa on selvitys asiamiehen toimivallasta, asiamiehen ei tarvitse toimittaa valtakirjaa. Viranomainen voi kuitenkin määrätä valtakirjan toimitettavaksi, jos viranomaisella on aihetta epäillä asiamiehen toimivaltaa tai sen laajuutta.</p> <p>Valituskirjelmään on liitettävä: 1) tämä päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä; 2) todistus siitä päivästä, jolloin päätös on annettu tiedoksi, ellei se käy ilmi tästä päätöksestä, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta; sekä 3) asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.</p> <p>Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Jos valitusajan viimeinen päivä on lauantai, sunnuntai, pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä taikka joului- tai juhannusaatto, saa valitusasiakirjat toimittaa valitusviranomaiselle ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse, faksina, sähköpostitse tai lähetin välityksellä. Postitse, faksina tai sähköpostitse valitusasiakirjat on lähetettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille ennen valitusajan päättymistä. Faksina tai sähköpostitse lähetetty valituskirjelmä on oltava ennen valitusajan päättymistä hallinto-oikeuden käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että hallinto-oikeus pystyy teknisesti käsittelemään asiakirjaa.</p> <p>Valituskirjelmä hallinto-oikeudelle osoitettuna voidaan antaa valitusajan kuluessa myös sairaalaan sen psykiatrisesta hoidosta vastaavalle ylilääkärille tai muulle tehtävään määrätylle henkilölle. Ylilääkäri toimittaa valituskirjelmän hallinto-oikeudelle ja liittää siihen oman lausuntonsa sekä valituksenalaisen päätöksen perusteena olevat asiakirjat.</p> <p>Valitus voidaan sairaalassa toimittaa:</p>
<p>10. Valituksen vastaanottaminen</p>	<p>Valituksen vastaanottaja, nimi ja virka-asema tai tehtävänimike</p> <p>Valituksen jättöaika, pvm, klo:</p> <p>Valituskirjelmän vastaanottamisesta on annettava todistus ja valituskirjelmään on tehtävä merkintä valituskirjelmän antajasta ja antamisajasta. Ylilääkäriin on viipymättä lähetettävä valituskirjelmä, valituksenalaisen päätöksen perusteena olevat asiakirjat ja valituksen johdosta antamansa lausunto edelleen valitusviranomaiselle.</p>

PÄÄTÖS OMAISUUDEN HALTUUNOTOSTA
(Mielenterveyslaki 22 g §)

(täytetään lomakkeen kielellä)

1. Potilaan henkilötiedot	Sukunimi	Henkilötunnus
	Etunimet	
	Mielenterveyslain 2–4 luvuissa tarkoitetulla tavalla ☐ hoitoon tai tutkimukseen määrätty ☐ tarkkailuun otettu	
2. Potilaalta haltuun otettu omaisuus	☐ lista liitteenä	
	Päiväys	Haltuunottajan nimi ja virka-asema tai tehtävänimike
3. Päätös	<p>Edellä mainittu potilaalta haltuun otettu omaisuus</p> ☐ pidetään toimintayksikön hallussa ja palautetaan potilaalle viimeistään hoidon päätyttyä, jollei omaisuuden palauttamisesta tai hävittämisestä muussa laissa toisin säädetä ☐ pidetään toimintayksikön hallussa ja palautetaan potilaalle viimeistään hoidon päätyttyä, jollei omaisuuden palauttamisesta tai hävittämisestä muussa laissa toisin säädetä, lukuun ottamatta seuraavaa omaisuutta, joka palautetaan heti Potilaalle heti palautettava omaisuus: <p>Omaisuuden palauttamisessa potilaalle, luovuttamisessa poliisille tai hävittämisessä noudatetaan seuraavia säännöksiä:</p> ☐ alkoholipitoiset aineet: alkoholilaki (1143/1994) 60 § 6 mom. ☐ huumausaineet: huumausainelaki (373/2008) 8 § ☐ vaaralliset esineet ja aineet: järjestyslaki (612/2003) 9 §/10 § ja 21 § tai poliisilaki (493/1995) 23 § ☐ ampuma-aseet, patruunat ja erityisen vaaralliset ammuksset: ampuma-aselaki (1/1998) 92 § ☐ muun lain (minkä) säännöksiä Muu laki, mikä:	

4. Perustelut	Haltuunoton syy ☐ potilaalla on hallussaan päihteitä tai huumausaineiden käyttöön erityisesti soveltuvia välineitä ☐ potilaalla on hallussaan potilaan tai muiden henkilöiden terveyttä tai turvallisuutta vaarantavia aineita tai esineitä ☐ sairautentilansa vuoksi potilas todennäköisesti hävittää rahansa tai muut maksuvälineensä ☐ potilaan hallussa oleva aine tai esine haittaa vakavasti hoitoa tai toimintayksikön yleistä järjestystä Tarkemmat perustelut (kirjattava aina päätökseen):
5. Kuuleminen	Potilaalle on ennen asian ratkaisemista varattava tilaisuus tulla kuulluksi hallintolain (434/2003) 34 ja 36 §:n mukaisesti. Laillisen edustajan puhevallasta ja kuulemisesta säädetään hallintolain 14, 15 ja 34–36 §:ssä. Mahdollinen kuulematta jättäminen on perusteltava hallintolain 34 §:n 2 momentin mukaisesti. Potilaan lausuma kirjataan päätökseen sellaisenaan, minkä lisäksi päätökseen voidaan liittää potilaan kirjallinen selvitys, jos potilas on antanut sellaisen. Jollei potilas ilmaise kuultuna mielipidettään, päätökseen kirjataan selvitys siitä, miten potilaalle on varattu mahdollisuus tulla kuulluksi.
Potilaan kuuleminen	Potilaan mielipide ☐ Liitteenä potilaan kirjallinen selvitys, jos potilas on antanut sellaisen
Laillisen edustajan kuuleminen	Laillisen edustajan nimi: ☐ edunvalvoja ☐ huoltaja ☐ muu laillinen edustaja, kuka? Laillisen edustajan mielipide: ☐ Liitteenä laillisen edustajan kirjallinen selvitys, jos laillinen edustaja on antanut sellaisen
	Laillisen edustajan nimi: ☐ edunvalvoja ☐ huoltaja ☐ muu laillinen edustaja, kuka? Laillisen edustajan mielipide: ☐ Liitteenä laillisen edustajan kirjallinen selvitys, jos laillinen edustaja on antanut sellaisen

6. Päiväys ja allekirjoitus	Päivämäärä	Lääkärin allekirjoitus	
	Sairaala	Nimen selvennys, arvo, virka-asema ja yksilöintitunnus	
7. Lisätietojen antaja	Päätöksestä antaa asianosaiselle tarvittaessa lisätietoja: Nimi ja yhteystiedot		
8. Tiedoksianto	Päätöksen tiedoksianto potilaalle		
	Pvm	Tiedoksiannon vastaanottajan nimi:	Tiedoksiannon toimittajan nimi ja allekirjoitus
		Allekirjoituksellani vahvistan, että olen saanut tänään tiedoksi omaisuuden haltuunottoa koskevan päätöksen:	
	Päätös annettiin tiedoksi yllä mainittuna päivänä, mutta potilas kieltäytyi allekirjoittamasta tiedoksiantoa.		
	Todistavat:		
		Allekirjoitus ja nimenselvennys	Allekirjoitus ja nimenselvennys
9. Valitusosoitus	Päätöksen tiedoksianto lailliselle edustajalle		
	Pvm	Tiedoksiannon vastaanottajan nimi ja allekirjoitus tai tiedoksiantotapa. (Jos päätös annetaan tiedoksi muutoin kuin henkilökohtaisesti, merkitään allekirjoituksen sijaan tiedoksiantotapa.)	Tiedoksiannon toimittajan nimi ja allekirjoitus
	Tähän päätökseen saa hakea muutosta seuraavalta valitusviranomaiselta:		
	☐ Helsingin hallinto-oikeus ☐ Hämeenlinnan hallinto-oikeus ☐ Itä-Suomen hallinto-oikeus ☐ Pohjois-Suomen hallinto-oikeus ☐ Turun hallinto-oikeus ☐ Vaasan hallinto-oikeus ☐ Ahvenanmaan hallintotuomioistuin		
	Valitusviranomaisen osoite ja sähköisen asioinnin yhteystiedot (faksi ja sähköpostiosoite):		

	<p>Muutoksenhakuohje</p> <p>Muutosta tähän päätökseen saa hakea kirjallisella valituksella yllä mainitulta hallinto-oikeudelta. Valitusaika on neljätoista (14) päivää tiedoksisaantipäivästä, tätä päivää lukuunottamatta. Tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Kun päätös on annettu tiedoksi kirjeitse ilman saantitodistusta, katsotaan vastaanottajan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä (7) päivänä kirjeen lähettämisestä, ellei muuta näytetä. Viranomaiselle tiedoksi annetun päätöksen katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksisaaduksi, ellei muuta näytetä, kolmantena (3) päivänä tiedoksianto- tai saantitodistuksen osoittamasta päivästä.</p> <p>Edunvalvojan, huoltajan tai muun laillisen edustajan oikeuteen käyttää muutoksenhakuasiassa vajaavaltaisen puolesta puhevaltaa sovelletaan, mitä hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.</p> <p>Valituskirjelmässä on ilmoitettava päätös, johon haetaan muutosta, miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta, mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi ja perusteet, joilla muutosta vaaditaan.</p> <p>Valituskirjelmässä on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Lisäksi on ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.</p> <p>Valittajan, hänen laillisen edustajansa tai asiamiehensä on allekirjoitettava valituskirjelmä. Asiamiehen on esitettävä valtakirja sen mukaan kuin hallintolainkäyttölain 21 §:ssä säädetään. Viranomaiselle saapunutta sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä. Jos viranomaiselle toimitetussa sähköisessä asiakirjassa on selvitys asiamiehen toimivallasta, asiamiehen ei tarvitse toimittaa valtakirjaa. Viranomaisen voi kuitenkin määrätä valtakirjan toimitettavaksi, jos viranomaisella on aihetta epäillä asiamiehen toimivaltaa tai sen laajuutta.</p> <p>Valituskirjelmään on liitettävä: 1) tämä päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä; 2) todistus siitä päivästä, jolloin päätös on annettu tiedoksi, ellei se käy ilmi tästä päätöksestä, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta; sekä 3) asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.</p> <p>Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Jos valitusajan viimeinen päivä on lauantai, sunnuntai, pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä taikka joului- tai juhannusaatto, saa valitusasiakirjat toimittaa valitusviranomaiselle ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse, faksina, sähköpostitse tai lähetin välityksellä. Postitse, faksina tai sähköpostitse valitusasiakirjat on lähetettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille ennen valitusajan päättymistä. Faksina tai sähköpostitse lähetetty valituskirjelmä on oltava ennen valitusajan päättymistä hallinto-oikeuden käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että hallinto-oikeus pystyy teknisesti käsittelemään asiakirjaa.</p> <p>Valituskirjelmä hallinto-oikeudelle osoitettuna voidaan antaa valitusajan kuluessa myös sairaalaan sen psykiatrisesta hoidosta vastaavalle ylilääkärille tai muulle tehtävään määrätylle henkilölle. Ylilääkäri toimittaa valituskirjelmän hallinto-oikeudelle ja liittää siihen oman lausuntonsa sekä valituksenalaisen päätöksen perusteena olevat asiakirjat.</p> <p>Valitus voidaan sairaalassa toimittaa:</p>
<p>10. Valituksen vastaanottaminen</p>	<p>Valituksen vastaanottaja, nimi ja virka-asema tai tehtävänimike</p> <p>Valituksen jättöaika, pvm, klo</p> <p>Valituskirjelmän vastaanottamisesta on annettava todistus ja valituskirjelmään on tehtävä merkintä valituskirjelmän antajasta ja antamisajasta. Ylilääkäriin on viipymättä lähetettävä valituskirjelmä, valituksenalaisen päätöksen perusteena olevat asiakirjat ja valituksen johdosta antamansa lausunto edelleen valitusviranomaiselle.</p>
<p>11. Päätöksen täytäntöönpano</p>	<p>Omaisuuuden haltuunottoa koskeva päätös pannaan täytäntöön heti muutoksenhausta huolimatta.</p> <p>Kun päätökseen on haettu muutosta, muutoksenhakuviranomainen voi kieltää päätöksen täytäntöönpanon tai määrätä sen keskeytettäväksi.</p>

**PÄÄTÖS YHTEYDENPIDON
RAJOITTAMISESTA**
(Mielenterveyslaki 22 j §)

(täytetään lomakkeen kielellä)

I. Potilaan henkilötiedot	Sukunimi	Henkilötunnus
	Etunimet	
	Mielenterveyslain 2–4 luvuissa tarkoitetulla tavalla ☐ hoitoon tai tutkimukseen määrätty ☐ tarkkailuun otettu	
2. Päätös	Edellä mainitun potilaan yhteydenpitoa sairaalan ulkopuolelle rajoitetaan seuraavasti: ☐ rajoitetaan saapuvia puheluita ☐ rajoitetaan lähteviä puheluita rajoituksen laajuus: rajoitetaan kirjeiden, muiden luottamuksellisten viestien ja muiden lähetysten ☐ lähettämistä ☐ vastaanottamista rajoituksen laajuus: a) potilaan lähettämä yksittäinen kirje tai muu siihen rinnastettava viesti saadaan ☐ pidättää ☐ lukea b) potilaille osoitettu yksittäinen kirje tai muu siihen rinnastettava viesti saadaan ☐ pidättää ☐ lukea c) rajoittaminen muulla tavalla rajoituksen laajuus: ☐ rajoitetaan yhteydenpitoon käytettävien välineiden ja laitteiden käyttöä rajoituksen laajuus ja välineet tai laitteet, joiden käyttöä rajoitetaan: ☐ potilaan hallussa olevat alla luetellut yhteydenpitoon käytettävät välineet ja laitteet otetaan sairaalan haltuun sairaalan haltuun otettavat yhteydenpitoon käytettävät välineet ja laitteet: ☐ rajoitetaan vieraiden vastaanottamista rajoituksen laajuus: ☐ estetään yhteydenpito sairaalan ulkopuolelle kokonaan	
Huomioon otettavaa	Tällä päätöksellä ei rajoiteta potilaan ja sairaalan toimintaa valvovien viranomaisten, lainkäyttöviranomaisten ja ihmis- oikeuksien kansainvälisten valvontaelimien välistä kirjeenvaihtoa tai muuta yhteydenpitoa eikä potilaan yhteydenpitoa oikeusavustajaansa tai sairaalan potilasasiamieheen.	

3. Perustelut	Yhteydenpidon rajoittamisen syy ☐ yhteydenpidosta on vakavaa haittaa potilaan hoidolle tai kuntoutukselle ☐ yhteydenpidosta on vakavaa haittaa potilaan turvallisuudelle ☐ yhteydenpidon rajoittaminen on välttämätöntä muun henkilön yksityiselämän suojaamiseksi Tarkemmat perustelut (kirjattava aina päätökseen):
4. Muut henkilöt, joihin rajoitus kohdistuu	Nimi ja lisätiedot
5. Päätöksen voimassaolo- aika	Päätöksen voimassaoloaika _____ - _____ Rajoitusta koskevan päätöksen tulee olla määräaikainen ja se saa olla voimassa enintään 30 päivää kerrallaan. Päätöksen voimassaolo päättyy välittömästi, kun mielenterveyslain 2–4 luvuissa tarkoitetut edellytykset tahdosta riippumattomaan hoitoon tai tutkimukseen taikka tarkkailuun ovat päättyneet.
6. Kuuleminen	Potilaalle on ennen asian ratkaisemista varattava tilaisuus tulla kuulluksi mielenterveyslain 22 j §:n 5 momentin ja hallintolain (434/2003) 34 ja 36 §:n mukaisesti. Laillisen edustajan puhevallasta ja kuulemisesta säädetään hallintolain 14, 15 ja 34–36 §:ssä. Mahdollinen kuulematta jättäminen on perusteltava hallintolain 34 §:n 2 momentin mukaisesti. Potilaan lausuma kirjataan päätökseen sellaisenaan, minkä lisäksi päätökseen voidaan liittää potilaan kirjallinen selvitys, jos potilas on antanut sellaisen. Jollei potilas ilmaise mieltään, päätökseen kirjataan selvitys siitä, miten potilaalle on varattu mahdollisuus tulla kuulluksi.
Potilaan kuuleminen	Potilaan mielipide ☐ Liitteenä potilaan kirjallinen selvitys, jos potilas on antanut sellaisen
Laillisen edustajan kuuleminen	Laillisen edustajan nimi: ☐ edunvalvoja ☐ huoltaja ☐ muu laillinen edustaja, kuka? Laillisen edustajan mielipide: ☐ Liitteenä laillisen edustajan kirjallinen selvitys, jos laillinen edustaja on antanut sellaisen

	<p>Laillisen edustajan nimi:</p> <p>☐ edunvalvoja</p> <p>☐ huoltaja</p> <p>☐ muu laillinen edustaja, kuka?</p> <p>Laillisen edustajan mielipide:</p> <p>☐ Liitteenä laillisen edustajan kirjallinen selvitys, jos laillinen edustaja on antanut sellaisen</p>												
<p>Muiden asianosaisten kuuleminen</p>	<p>Muulle sairaalan tiedossa olevalle asianosaiselle on mahdollisuuksien mukaan varattava tilaisuus tulla kuulluksi mielen-terveyslain 22 j § 5 momentin ja hallintolain 34 ja 36 §:n mukaisesti. Muulla asianosaisella tarkoitetaan henkilöä, jolla on sellainen erityissuhde potilaaseen, että yhteydenpidon rajoittamisella puututaan hänen oikeuksiinsa, jos päätös kohdistetaan häneen. Mahdollinen kuulematta jättäminen on perusteltava hallintolain 34 § 2 momentin mukaisesti.</p> <p>Kuultavat asianosaiset</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="454 869 837 902">Nimi</th> <th data-bbox="837 869 1308 902">Kuultavan mielipide</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="454 902 837 1081"></td> <td data-bbox="837 902 1308 1081"> ☐ Liitteenä kuultavan kirjallinen selvitys, jos kuultava on antanut sellaisen </td> </tr> <tr> <td data-bbox="454 1081 837 1261"></td> <td data-bbox="837 1081 1308 1261"> ☐ Liitteenä kuultavan kirjallinen selvitys, jos kuultava on antanut sellaisen </td> </tr> <tr> <td data-bbox="454 1261 837 1440"></td> <td data-bbox="837 1261 1308 1440"> ☐ Liitteenä kuultavan kirjallinen selvitys, jos kuultava on antanut sellaisen </td> </tr> <tr> <td data-bbox="454 1440 837 1619"></td> <td data-bbox="837 1440 1308 1619"> ☐ Liitteenä kuultavan kirjallinen selvitys, jos kuultava on antanut sellaisen </td> </tr> <tr> <td data-bbox="454 1619 837 1792"></td> <td data-bbox="837 1619 1308 1792"> ☐ Liitteenä kuultavan kirjallinen selvitys, jos kuultava on antanut sellaisen </td> </tr> </tbody> </table>	Nimi	Kuultavan mielipide		☐ Liitteenä kuultavan kirjallinen selvitys, jos kuultava on antanut sellaisen		☐ Liitteenä kuultavan kirjallinen selvitys, jos kuultava on antanut sellaisen		☐ Liitteenä kuultavan kirjallinen selvitys, jos kuultava on antanut sellaisen		☐ Liitteenä kuultavan kirjallinen selvitys, jos kuultava on antanut sellaisen		☐ Liitteenä kuultavan kirjallinen selvitys, jos kuultava on antanut sellaisen
Nimi	Kuultavan mielipide												
	☐ Liitteenä kuultavan kirjallinen selvitys, jos kuultava on antanut sellaisen												
	☐ Liitteenä kuultavan kirjallinen selvitys, jos kuultava on antanut sellaisen												
	☐ Liitteenä kuultavan kirjallinen selvitys, jos kuultava on antanut sellaisen												
	☐ Liitteenä kuultavan kirjallinen selvitys, jos kuultava on antanut sellaisen												
	☐ Liitteenä kuultavan kirjallinen selvitys, jos kuultava on antanut sellaisen												

7. Päiväys ja allekirjoitus	Päivämäärä	Lääkärin allekirjoitus
	Sairaala	Nimen selvennys, arvo, virka-asema ja yksilöintitunnus
8. Lisätietojen antaja	Päätöksestä antaa asianosaiselle tarvittaessa lisätietoja: Nimi ja yhteystiedot	
9. Tiedoksianto	Päätöksen tiedoksianto potilaalle.	
	Pvm	Tiedoksiannon vastaanottajan nimi: Allekirjoituksellani vahvistan, että olen saanut tänään tiedoksi yhteydenpidon rajoittamista koskevan päätöksen:
	Tiedoksiannon toimittajan nimi ja allekirjoitus	
	Päätös annettiin tiedoksi yllä mainittuna päivänä, mutta potilas kieltäytyi allekirjoittamasta tiedoksiantoa.	
	Todistavat:	
	Allekirjoitus ja nimen selvennys	
	Allekirjoitus ja nimen selvennys	
	Päätöksen tiedoksianto lailliselle edustajalle.	
	Pvm	Tiedoksiannon vastaanottajan nimi ja allekirjoitus tai tiedoksiantotapa. (Jos päätös annetaan tiedoksi muutoin kuin henkilökohtaisesti, merkitään allekirjoituksen sijaan tiedoksiantotapa.)
	Tiedoksiannon toimittajan nimi ja allekirjoitus	
Päätöksen tiedoksianto muille asianosaisille. (Tiedoksiantoa toimittaessa on otettava huomioon potilastietojen luottamuksellisuus.)		
Pvm	Tiedoksiannon vastaanottajan nimi ja allekirjoitus tai tiedoksiantotapa. (Jos päätös annetaan tiedoksi muutoin kuin henkilökohtaisesti, merkitään allekirjoituksen sijaan tiedoksiantotapa.)	
Tiedoksiannon toimittajan nimi ja allekirjoitus		

<p>10. Valitusosoitus</p>	<p>Tähän päätökseen saa hakea muutosta seuraavalta valitusviranomaiselta:</p> <p>☐ Helsingin hallinto-oikeus ☐ Hämeenlinnan hallinto-oikeus ☐ Itä-Suomen hallinto-oikeus ☐ Pohjois-Suomen hallinto-oikeus ☐ Turun hallinto-oikeus ☐ Vaasan hallinto-oikeus ☐ Ahvenanmaan hallintotuomioistuin</p> <p>Valitusviranomaisen osoite ja sähköisen asioinnin yhteystiedot (faksi ja sähköpostiosoite):</p>
	<p>Muutoksenhakuohje</p> <p>Muutosta tähän päätökseen saa hakea kirjallisella valituksella yllä mainitulta hallinto-oikeudelta. Valitusaika on neljätoista (14) päivää tiedoksisaantipäivästä, tätä päivää lukuunottamatta. Tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Kun päätös on annettu tiedoksi kirjeitse ilman saantitodistusta, katsotaan vastaanottajan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä (7) päivänä kirjeen lähettämisestä, ellei muuta näytetä. Viranomaiselle tiedoksi annetun päätöksen katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksisaaduksi, ellei muuta näytetä, kolmantena (3) päivänä tiedoksianto- tai saantitodistuksen osoittamasta päivästä.</p> <p>Edunvalvojan, huoltajan tai muun laillisen edustajan oikeuteen käyttää muutoksenhakuasiassa vajaanvaltaisen puolesta puhevaltaa sovelletaan, mitä hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.</p> <p>Alaikäisen potilaan yhteydenpidon rajoittamista koskevaan päätökseen saa hakea muutosta 12 vuotta täyttänyt alaikäinen itse sekä hänen huoltajansa, edunvalvojansa tai muu laillinen edustajansa sekä muu asianosainen, jonka yhteydenpitoa lapsen päätöksellä on rajoitettu.</p> <p>Valituskirjelmässä on ilmoitettava päätös, johon haetaan muutosta, miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta, mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi ja perusteet, joilla muutosta vaaditaan.</p> <p>Valituskirjelmässä on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Lisäksi on ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.</p> <p>Valittajan, hänen laillisen edustajansa tai asiamiehensä on allekirjoitettava valituskirjelmä. Asiamiehen on esitettävä valtakirja sen mukaan kuin hallintolainkäyttölain 21 §:ssä säädetään. Viranomaiselle saapunutta sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjästä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä. Jos viranomaiselle toimitetussa sähköisessä asiakirjassa on selvitys asiamiehen toimivallasta, asiamiehen ei tarvitse toimittaa valtakirjaa. Viranomainen voi kuitenkin määrätä valtakirjan toimitettavaksi, jos viranomaisella on aihetta epäillä asiamiehen toimivaltaa tai sen laajuutta.</p> <p>Valituskirjelmään on liitettävä: 1) tämä päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä; 2) todistus siitä päivästä, jolloin päätös on annettu tiedoksi, ellei se käy ilmi tästä päätöksestä, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta; sekä 3) asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.</p> <p>Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Jos valitusajan viimeinen päivä on lauantai, sunnuntai, pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä taikka jouluihannusaatto, saa valitusasiakirjat toimittaa valitusviranomaiselle ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse, faksina, sähköpostitse tai lähetin välityksellä. Postitse, faksina tai sähköpostitse valitusasiakirjat on lähetettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille ennen valitusajan päättymistä. Faksina tai sähköpostitse lähetetty valituskirjelmä on oltava ennen valitusajan päättymistä hallinto-oikeuden käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että hallinto-oikeus pystyy teknisesti käsittelemään asiakirjaa.</p> <p>Valituskirjelmä hallinto-oikeudelle osoitettuna voidaan antaa valitusajan kuluessa myös sairaalaan sen psykiatrisesta hoidosta vastaavalle ylilääkärille tai muulle tehtävään määrätylle henkilölle. Ylilääkäri toimittaa valituskirjelmän hallinto-oikeudelle ja liittää siihen oman lausuntonsa sekä valituksenalaisen päätöksen perusteena olevat asiakirjat.</p> <p>Valitus voidaan sairaalassa toimittaa:</p>

11. Valituksen vastaan- ottaminen	Valituksen vastaanottaja, nimi ja virka-asema tai tehtävänimike Valituksen jättöaika, pvm, klo
	Valituskirjelmän vastaanottamisesta on annettava todistus ja valituskirjelmään on tehtävä merkintä valituskirjelmän antajasta ja antamisajasta. Ylilääkäriin on viipymättä lähetettävä valituskirjelmä, valituksenalaisen päätöksen perusteena olevat asiakirjat ja valituksen johdosta antamansa lausunto edelleen valitusviranomaiselle.
12. Päätöksen täytäntöönpano	Yhteydenpidon rajoittamista koskeva päätös pannaan täytäntöön heti muutoksenhausta huolimatta. Kun päätökseen on haettu muutosta, muutoksenhakuviranomainen voi kieltää päätöksen täytäntöönpanon tai määrätä sen keskeytettäväksi.

**ILMOITUS ALUEHALLINTOVIRASTOLLE
POTILaidEN ERISTÄMISISTÄ JA SITOMISISTA**
(mielenterveyslaki 22 f § 4 momentti)

Vuosi 20__ Ilmoitus koskee kalenteriviikkoa/viikkoja _____

Sairaala/tulosyksikkö _____

_____/_____/20__ Ilmoituksen antajan nimi, allekirjoitus ja virka-asema/tehtävänimike _____

Alkamis-/päättymisajankohta ja kesto *	Potilaan nimi ja henkilötunnus		Rajoituksen kuvaus (eristäminen/sitominen)	Rajoituksen peruste **	Rajoituksen määräjän nimi, allekirjoitus, virka-asema ja yksilöintitunnus
	aloituspäivä ja kellonaika	lopetuspäivä ja kellonaika			

* Aloitus- ja lopetuspäivämäärä voidaan merkitä eri riville. Rajoituksen kesto (päivät, tunnit ja minuutit) merkitään aina rajoituksen päättymistä koskevaan ilmoitukseen.

** Rajoituksen perusteena yksilöidään rajoittamisen syy. Viittaus säädöksen ei ole riittävä tieto.

LIITE 7

I (2)

**LUETTELO MIELENTERVEYSLAIN 4 A
LUVUN RAJOITUKSISTA**
(mielenterveyslaki 22 k § 2 momentti)

Vuosi 20 _____

Sivu _____

Sairaala _____

Osasto _____

RAJOITUKSEN KESTO		Potilaan nimi ja henkilötunnus	Rajoitus*	Rajoituksen määrännyt lääkäri, virka-asema ja yksilöintitunnus	Suorittaja/vastuuhoitaja	Merkinnän tekijän nimi ja allekirjoitus
alkaminen päivä	loppu päivä					

⁶⁾ Luetteloa pidetään aikajärjestyksen mukaisena. Hoitava lääkäri vastaa siitä, että mielenterveyslain 4 a luvussa tarkoitetusta rajoituksesta tehdään merkintä tähän luetteloon mahdollisimman pian rajoitusta koskevan päätöksenteon tai rajoituksen alkamisen jälkeen.

Rajoituksen päättymisestä tehtävä merkintä tulee yhdistää rajoituksen alkamista koskevaan tietoon.

Paitsi manuaalisena luettelo voidaan ylläpitää myös sähköisenä. Luetteloa ylläpidettäessä on huolehdittava siitä, että tietosuojaan ja -turvaan liittyvät asiat sekä muut henkilörekisteriä koskevat säädökset otetaan asianmukaisesti huomioon. Luetteloa koskeva rekisteriseloste on pidettävä sairaalan toimintaa valvovien viranomaisten sekä potilaiden saatavana. Luetteloon merkitty tieto on hävitettävä, kun rajoituksen päättymistä koskevan merkinnän tekemisestä on kulunut kaksi vuotta.

Rajoitus merkitään koodilla seuraavasti

- 100** Tutkimus- tai hoitotoimenpide
- 110** Psykykkisen sairauden hoito tahdosta riippumatta (mielenterveyslaki 22 b §)
 - 110 a)** lääkkeen anto
 - 110 b)** sähköhoito
 - 110 c)** muu tutkimus- tai hoitotoimenpide, mikä? (kuvaillava koodin lisäksi sanallisesti)
 - 120** Ruumiillisen sairauden hoito, jota potilas vastustaa (mielenterveyslaki 22 c §)
 - 120 a)** lääkkeen anto
 - 120 b)** muu tutkimus- tai hoitotoimenpide, mikä? (kuvaillava koodin lisäksi sanallisesti)
 - 200** Liikkumisvapauden rajoittaminen
 - 300** Hoidollinen kiinnipitäminen
 - 400** Eristäminen muista potilaista
 - 500** Sitominen (leposide)
 - 600** Omaisuuden haltuotto
 - 700** Potilaan omaisuuden ja läheysten tarkastaminen
 - 800** Henkilöntarkastus ja -katsastus
 - 810** henkilöntarkastus
 - 820** henkilönkatsastus
 - 900** Yhteydenpidon rajoittaminen

Käsite ”psykykkinen sairaus” kattaa täysi-ikäisten ja alaikäisten potilaiden hoitoon määräämisen edellytyksenä olevat sairaudeniläät. Psykykkisen sairauden hoito tarkoittaa myös psykykkisen sairauden aiheuttamiin somaattisiin tiloihin annettua hoitoa.

Eristämistä ja sitomista koskevan rajoituksen yhteydessä on ilmoitettava suorittajaa koskeva tieto. Suorittajaksi merkitään se henkilö, joka on määrätty potilaan vastuuhoidtajaksi rajoituksen alkaessa.

Tämän luettelon lisäksi rajoituksesta on tehtävä merkinnät myös potilasasiakirjoihin.